

CATALOGUS VAN HET MONETAIR WERK

U. Hautekeete

Traditioneel klasseren verzamelaars hun collectie per land, per koning, per atelier, per jaartal of per nominale waarde. Dat catalogi op die manier klasseren zal er natuurlijk veel mee te maken hebben. In het kader van dit artikel is het onze bedoeling het volledig oeuvre van de graveur Marcel Rau te beschrijven. Het monetair werk neemt hier een heel belangrijke plaats in. Belangrijk is ook het feit dat Marcel Rau verschillende ontwerpen van munten heeft gemaakt die nooit in productie genomen werden doch zeker heel relevant zijn om een totaal beeld van de graveur te kunnen vormen. Als referentie voor de proefslagen van de ontwerpen hebben we gebruik gemaakt van:

CHARLES DUPRIEZ, *Monnaies et essais monétaires du Royaume de Belgique et du Congo Belge, tome I, II*, Bruxelles 1949. Afkorting: DUP.

LEON BOGAERT, *Monnaies et essais monétaires du Royaume de Belgique et du Congo*, Bruxelles 1972. Afkorting: BOG.

De proefslag van 1 frank Rwanda-Burundi werd gecatalogeerd volgens:

CHESTER L. KRAUSE en CLIFFORD MISHLER, *Standard Catalog of World Coins*, Iola 1996. Afkorting: KM

De effectieve muntslag hebben we gecatalogeerd volgens:

FRANS MORIN, *Katalogus der Belgische munten van 1832 tot heden*, uitgave 1999. Afkorting: M

FRANS MORIN, *Katalogus der Congolese munten van 1887 tot heden*, uitgave 1999. Afkorting: MC

Gebruikte afkortingen: KMH: Koninklijk Munthof; Ontm.: Ontmunting.

PROEFSLAGEN VAN ONTWERPEN DIE NIET IN PRODUCTIE WERDEN GENOMEN

1. Ontwerp van 20 centimen Frans

- Vz. Hoofd van Ceres naar links. Rechts naast de hals een hoorn des overvloeds.
 Links langs de rand het jaartal ✕ 1948 ✕
 Links van de hals: ESSAI

Kz. BELGIQUE (bovenaan)
 Een gevleugelde kroon / 20 / CENTIMES (in 3 lijnen)
 De waardeaanduiding geflankeerd door het jaartal 19 / 48

Rand Effen.

KMH 19 mm Ø, koper.

Ref. BOG. 2820.

2. Ontwerp van 50 centimen Frans

Vz. Hoofd van een mijnwerker naar links (klein hoofd) met rechts erachter een mijnlamp. Onder de halssnede: ESSAI

Kz. BELGIQUE (bovenaan)
 Een gevleugelde kroon / 50 / CENTIMES (in 3 lijnen)
 De waardeaanduiding geflankeerd door het jaartal 19 / 52

Rand Effen.

KMH 19 mm Ø, koper.

Ref. BOG. 2945. Variante van dit ontwerp beschreven onder 2946.

3. Ontwerp van 1 frank Frans / Nederlands

Vz. ♦ LEOPOLD III ♦ (bovenaan)
 Hoofd van de koning naar links, naast de hals het jaartal 19 / 34

Kz. BELGIQUE (bovenaan) • BELGIE • (onderaan)
 Een naar links opklimmende leeuw geflankeerd door de waardeaanduiding
 1 / F

Rand Effen.

KMH 19 mm Ø, lood.

Ref. BOG. 2525 B1.

4. Ontwerp van 1 frank Frans / Nederlands

Vz. ♦ LEOPOLD III ♦ (bovenaan)
 Hoofd van de koning naar links, naast de hals het jaartal 19 / 35
 Getekend onder de hals: RAU

Kz. ROYAUME DE BELGIQUE ♦ KONINKRIJK BELGIË ♦ (randschrift)
 Een eikentak geplaatst tussen de waarde aanduiding 1 / Fr

Rand Gekarteld.

KMH 20,5 mm Ø, similor.

Ref. DUP. 2571. Varianten van dit ontwerp beschreven onder DUP. 2572 en 2573.

5. Ontwerp van 5 frank Frans / Nederlands

Vz. ♦ LEOPOLD III ♦ (bovenaan)
 Hoofd van de koning naar links, naast de hals het jaartal 19 / 35
 Getekend onder de halssnede dicht bij de rand: RAU

Kz. ROYAUME DE BELGIQUE ♦ KONINKRIJK BELGIË ♦ (randschrift)
 Een eikentak geplaatst tussen de waarde aanduiding 5 / Fr

Rand Gekarteld.

KMH 24,5 mm Ø, similor.

Ref. DUP. 2565. Varianten van dit ontwerp: DUP. 2564, 2566, 2567, 2568, 2569.

6. Ontwerp van 5 frank Frans, voorzijde van Rau keerzijde van Everaerts

Vz. ♦ LEOPOLD III ♦ (bovenaan)

Hoofd van de koning naar links, naast de hals het jaartal 19 / 35 of 36

Naast het hoofd rechts ESSAI ingeslagen. Getekend onder de halssnede: RAU

Kz. Kroon / UN BELGA / 5 / FRANCS / 1934 (tekst in 5 lijnen)

Langs de rand links een lauriertak en rechts een eikentak onderaan samen- gebonden.

Getekend onderaan A. E. GR. (ALEXANDER EVERAERTS GRAVEUR).

Rand Gekarteld.

KMH 31 mm Ø, nikkel.

Ref. DUP. 2570. Variante van dit ontwerp beschreven onder DUP. 2583.

7. Ontwerp van 5 frank Frans

Vz. Hoofd van de koning naar links, rechts naast de hals het jaartal 1936

Getekend onder de halssnede: RAU

♦ LEOPOLD ♦ (onderaan)

Kz. Kroon / BELGIQUE / 5 / FR / ♦ (tekst in 5 lijnen)
Langs de rand links een lauriertak en rechts een eikentak onderaan verstrengeld.

Rand Gekarteld.

KMH 30,5 mm Ø, nikkel.

Ref. DUP. 2584.

Dit ontwerp wijkt af van de stukken die wel in omloop gebracht zijn (FRANS MORIN, Catalogus der Belgische Munten van 1832 tot heden, uitgave 1999, nr. 445, 446, 447): het hoofd van de koning is 1 mm groter.

8. Ontwerp van 5 frank Frans

Vz. Hoof van de koning naar links, rechts naast de hals het jaartal 1936
Getekend onder de halssnede: RAU
♦ LEOPOLD III ♦ (onderaan)

Kz. Kroon / BELGIQUE / 5 / FR / ♦ (tekst in 5 lijnen)
Langs de rand links een lauriertak en rechts een eikentak onderaan verstrengeld. Onderaan: ESSAI

Rand Effen.

KMH 25 mm Ø, similar.

Ref. DUP. 2636. Varianten van dit stuk zijn beschreven onder DUP. 2637, 2638, 2639, 2640, 2585, 2586, 2587, 2588.

9. Ontwerp van 5 frank Frans

Vz. •LEOPOLD•III•ROI• / •DES•BELGES• (randschrift)

Hoofd van de koning naar links. Getekend onder de halsnede: RAU

Kz. 5 / FRANCS / 1940 / ESSAI (tekst in 4 lijnen)

Langs de rand een lauwerkrans onderaan samengebonden met een lint.

Rand Effen.

KMH 25 mm Ø, similar.

Ref. DUP. 2657. Variante van dit ontwerp beschreven onder DUP. 2658.

10. Ontwerp van 5 frank Frans

Vz. •LEOPOLD•III•ROI• / •DES•BELGES• (randschrift)

Hoofd van de koning naar links. Getekend onder de halsnede: RAU

Kz. Kroon / BELGIQUE / 5 / FR / ♦ (tekst in 5 lijnen)

Langs de rand links een lauriertak en rechts een eikentak onderaan verstrengeld. Onderaan: ESSAI

Rand Effen.

KMH 25 mm Ø, similar.

Ref. DUP. 2659. Variante van dit ontwerp beschreven onder DUP. 2660.

11. Ontwerp van 5 frank Frans

- Vz. LEOPOLD III (links langs de rand)
Hoofd van de koning naar rechts, onder de halssnede het jaartal 1940
Getekend naast de hals links: RAU
- Kz. 5 / FRANCS / 1940 / ESSAI (tekst in 4 lijnen)
Langs de rand een lauwerkrans onderaan samengebonden met een lint.
- Rand Effen.
- KMH 25 mm Ø, similar.
- Ref. DUP. 2661. Varianten van dit ontwerp beschreven onder DUP. 2662, 2663, 2664.

12. Ontwerp van 5 frank Frans

- Vz. LEOPOLD III (links langs de rand)
Hoofd van de koning naar rechts, onder de halssnede het jaartal 1940
Getekend naast de hals links: RAU
- Kz. Kroon / BELGIQUE / 5 / FR / ♦ (tekst in 5 lijnen)
Langs de rand links een lauriertak en rechts een eikentak onderaan verstrengeld. Onderaan: ESSAI
- Rand Gekarteld.
- KMH 25 mm Ø, similar.
- Ref. DUP. 2665. Varianten van dit ontwerp beschreven onder DUP. 2666, 2666a.

13. Ontwerp van 5 frank Frans

Vz. •LEOPOLD•III• / •ROI•DES•BELGES• (randschrift)
Hoofd van de koning naar rechts. Getekend onder de halssnede: RAU

Kz. Kroon / BELGIQUE / 5 / FR / ♦ (tekst in 5 lijnen)
Langs de rand links een lauriertak en rechts een eikentak onderaan verstrengeld. Onderaan: ESSAI

Rand Effen.

KMH 25 mm Ø, similar.

Ref. DUP. 2667.

14. Ontwerp van 5 frank Frans

Vz. •LEOPOLD•III•ROI•DES•BELGES• (randschrift)
Hoofd van de koning naar rechts. Getekend naast de hals links: RAU

Kz. Kroon / BELGIQUE / 5 / FR / ♦ (tekst in 5 lijnen)
Langs de rand links een lauriertak en rechts een eikentak onderaan verstrengeld. Onderaan: ESSAI

Rand Effen.

KMH 25 mm Ø, similar.

Ref. DUP. 2668.

15. Ontwerp van 5 frank Frans / Nederlands

Vz. Het wapenschild met de Belgische leeuw naar links opklimmend.
Verticaal links BELGIQUE en rechts ≈BELGIE≈
Boven het wapenschild een eikel en een eikeblad.

Kz. Kroon met twee linten / $\overline{\text{FR}}$ /₁₉₄₁
Geflankeerd links door een gestyleerde L III, rechts het spiegelbeeld.

Rand Gekarteld.

KMH 25 mm Ø, zilver.

Ref. DUP. 2671. Varianten van dit ontwerp beschreven onder DUP. 2672, 2673, 2674, 2675.

16. Ontwerp van 5 frank Frans

Vz. •LEOPOLD•III•ROI•DES•BELGES• (randschrift)
Hoofd van de koning naar rechts. Getekend naast de hals links: RAU

Kz. Kroon met twee linten / $\overline{\text{FR}}$ /₁₉₄₁
Geflankeerd links door een gestyleerde L III, rechts het spiegelbeeld.

Rand Gekarteld.

KMH 25 mm Ø, brons.

Ref. DUP. 2679. Varianten van dit ontwerp beschreven onder DUP. 2680, 2680a, 2681.

17. Ontwerp van 5 frank Frans

2783

Vz. Hoofd van een mijnwerker naar links, naast het hoofd rechts een mijnlamp.
Onder de halssnede: ESSAI

Kz. Onder een kroon met twee linten een eiketak met 9 bladeren met onderaan twee eikels, geflankeerd door de waarde aanduiding 5 / FR
= BELGIQUE = (onderaan)

Rand Gekarteld.

KMH 24 mm Ø, nikkel.

Ref. BOG. 2783.

18. Ontwerp van 20 frank Frans / Nederlands

2601

Vz. LEOPOLD III (bovenaan)
Hoofd van de koning naar links (groot hoofd).
Onder de halssnede het jaartal 1938. Getekend onder het jaartal: RAU

Kz. Onder een kroon de wapenschilden van de negen provinciën verdeeld over drie rijen: 4, 3 en 2. Naast de tweede rij de waarde aanduiding 20 / FR
Getekend onder de wapenschilden: R
BELGIQUE:BELGIE (onderaan)

Rand Effen.

KMH 32,5 mm Ø, zilver.

Ref. DUP. 2601. Varianten van dit ontwerp beschreven onder DUP. 2602, 2603, 2604, 2605.

19. Ontwerp van 20 frank Frans / Nederlands

- Vz. L E O P O L D I I I (bovenaan)
 Hoofd van de koning naar links (klein hoofd).
 Onder de halssnede het jaartal 1938. Getekend onder het jaartal: RAU
- Kz. Onder een kroon de wapenschilden van de negen provinciën verdeeld over drie rijen: 4, 3 en 2. Naast de tweede rij de waarde aanduiding 20 / FR
 Getekende onder de wapenschilden: R
 BELGIQUE:BELGIE (onderaan)

Rand Effen.

KMH 32,5 mm Ø, zilver.

Ref. DUP. 2606. Varianten van dit ontwerp beschreven onder DUP. 2607, 2608, 2609, 2610.

20. Ontwerp van 20 frank Frans / Nederlands

- Vz. L E O P O L D I I I (bovenaan)
 Hoofd van de koning naar links (groot hoofd).
 Onder de halssnede het jaartal 1938

Kz. Onder een kroon met twee linten de wapenschilden van de negen provinciën in drie rijen: 4, 3 en 2. Naast de tweede rij de waardeaanduiding 20 / FR
Getekend onder de wapenschilden: R
BELGIQUE:BELGIE (onderaan)

Rand Effen.

KMH 28,5 mm Ø, zilver.

Ref. DUP. 2611. Varianten van dit ontwerp beschreven onder DUP. 2612, 2613, 2614.

21. Ontwerp van 20 frank Frans

Vz. Hoofd van een mijnwerker naar links met helm, achter het hoofd rechts een mijnlamp.

Kz. 20 FR / ESSAI / 1948 (tekst in 3 lijnen)

Rand Gekarteld.

KMH 27 mm Ø, zilver.

Ref. BOG. 2771.

22. Ontwerp van 50 frank Frans / Nederlands

- Vz. LEOPOLD III (bovenaan)
 Hoofd van de koning naar links (klein hoofd).
 Onder de halssnede het jaartal 1938, 39 of 40
 Getekend onder het jaartal: RAU
- Kz. Onder een kroon de wapenschilden van de negen provinciën in drie rijen: 4, 3 en 2. Naast de tweede rij de waarde aanduiding 50 / FR
 Getekend onder de wapenschilden: R
 BELGIQUE–BELGIE (onderaan)

KMH 32,5 mm Ø, zilver.

Rand Effen.

Ref. DUP. 2598. Varianten van dit ontwerp beschreven onder DUP. 2599, 2599a, 2599b, 2631, 2632, 2633, 2656.

Het hoofd van de koning is ongeveer 1 mm kleiner dan de definitieve versie van de stukken van 50 frank type negen provinciën. Ook de wapenschilden zijn kleiner.

23. Ontwerp van 1 frank Rwanda-Burundi

Vz. Hoofd van Ceres naar links. Rechts naast de hals een hoorn des overvloeds.
 Links langs de rand het jaartal ✕ 1961 ✕
 Getekend onder de halssnede: RAU

Kz. • RWANDA • BURUNDI (randschrift)
 In het veld: 1 F

Rand Gekarteld.

KMH 21 mm Ø, kopernikkel.

Ref. KM 2 (Rwanda-Burundi).
 WILLEM VAN ALSENOY, Veilingcatalogus 33-34, nr. 1205.

DE EFFECTIEVE MUNTSLAG

De vooroorlogse periode

1. 20 frank zilver, tweetalig Frans / Nederlands

Vz. ♦ LEOPOLD III ♦ (bovenaan)

Hoofd van de koning naar links. Naast de hals het jaartal 19 / 34 of 35
Getekend onder de halssnede tegen de rand: RAU

Kz. ROYAUME DE BELGIQUE / KONINKRIJK BELGIE (randschrift 1934)
of ♦ ROYAUME DE BELGIQUE ♦ / ♦ KONINKRIJK BELGIE ♦ (1935)

In het midden tussen beide teksten de waarde aanduiding 20 / FR

Een grote kroon met daaronder een laurierblad, een korenaar, een eikenblad.

Rand Effen rand met hol randschrift: BELGIQUE = BELGIE =

KMH 28 mm Ø, zilver 680 ‰, koper 320 ‰, gewicht 11 g, 7,48 g zuiver zilver.

Ref. M. 439a, b; 440a, b.

Ontm. 28/12/1946

De gravures van 1934 en 1935 verschillen van elkaar. De tekst van de voorzijde van 1935 is dichter bij de listel geplaatst. Ook de afsnede van het hoofd is anders. Op de keerzijde staan de letters ook dichter bij de listel. Het lettertype wordt gewijzigd van Elsevier naar Antiek waardoor de nominale waarde en de tekst kan gescheiden worden door een ruitje. Het is het eerste stuk dat Leopold III afbeeldt. De titel "Koning der Belgen" is verdwenen. De vereenvoudiging zet zich door in de latere types, zoals het type Ceres en mijnwerker.

2. 5 frank nikkel, eentalig Frans of Nederlands

Vz. Hoofd van de koning naar links, naast de hals rechts het jaartal 1936 of 37
Getekend onder de halssnede: RAU
♦ LEOPOLD III ♦ (onderaan)

Kz. Kroon / BELGIQUE of BELGIË / 5 / FR / ♦ (tekst in 5 lijnen)
Langs de rand links een lauriertak en rechts een eikentak onderaan verstrengeld.

Rand Gekarteld met hol randschrift: * BELGIQUE * * BELGIE *

KMH 31 mm Ø, zuiver nikkel, gewicht 12 g.

Ref. M 445a, b; 446a, b; 447a, b.

Ontm. 10/06/1941.

Dit stuk werd ontmunt op 10/6/1941, terug geldig gemaakt op 19/9/1944. Het werd pas definitief ontmunt op 25/11/1971.

3. 5 frank Belgisch Congo, tweetalig Frans / Nederlands

Vz. Hoofd van de koning naar links, naast de hals rechts het jaartal 1936 of 37
Getekend onder de halssnede: RAU
♦ LEOPOLD III ♦ (onderaan)

Kz. • BANQUE DU CONGO BELGE • BANK VAN BELGISCH CONGO
(randschrift)

Stappende leeuw naar links, met eronder de waardeaanduiding ☆ 5^{FR}

Rand Effen.

KMH 33 mm Ø, nikkelbrons (koper 863 ‰, zink 79 ‰, nikkel 33 ‰, aluminium 15 ‰, ijzer 10 ‰), gewicht 13 g.

Ref. MC 100-101.

Ontm. Voor 01/07/1952.

4. 50 frank type negen provinciën tweetalig Frans / Nederlands of Nederlands / Frans

Vz. L E O P O L D III (bovenaan)
Hoofd van de koning naar links. Onder de halssnede het jaartal 1939 of 40
Getekend onder het jaartal: RAU

Kz. Onder een kroon de wapenschilden van de negen provinciën in drie lijnen:
4, 3 en 2. Naast de tweede rij de waardeaanduiding 50 / FR
Getekend onder de wapenschilden: R
BELGIQUE:BELGIE of BELGIE:BELGIQUE (onderaan)

Rand Effen met hol randschrift * BELGIQUE * BELGIE met gegolfde puntlijn die over de rand loopt.

KMH 33 mm Ø, zilver 835 ‰, koper 165 ‰, gewicht 20 g, 16,70 g zuiver zilver.

Ref. M 435a, b; 436a, b, c, d; 437a, b; 438a, b, c, d, e, f, g, h.

Ontm. 28/10/1946.

Gezien de proefslagen allemaal de nominale waarde van 20 frank dragen, kan men zich afvragen of het niet de bedoeling was de oude stukken van 20 frank te vervangen door dit stuk! (zie proefslagen van 20 frank hierboven).

De oorlogsperiode

5. 5 frank zink, eentalig Frans of Nederlands

Vz. •LEOPOLD•III• / •KONING•DER•BELGEN• of
•LEOPOLD•III• / •ROI•DES•BELGES• (randschrift)
Hoofd van de koning naar rechts. Getekend onder de halssnede: RAU

Kz. Kroon met twee linten / / jaartal 1941 tot 47
Geflankeerd links door een gestyleerde **L** III, rechts het spiegelbeeld.

Rand Gekarteld.

KMH 25 mm Ø, handelszink, gewicht 6 g.

Ref. M 470-475; M 528-531.

Ontm. 13/01/1951.

In dit stuk duikt de volledige titulatuur van de koning terug op. Het is ook de enige keer dat Rau deze gebruikt.

Eer men tot het definitieve uitzicht van dit stuk is gekomen zijn er niet minder dan tien proefslagen gemaakt!

6. 1 frank zink, tweetalig Frans / Nederlands of Nederlands / Frans

Vz. Het wapenschild met de Belgische leeuw naar links opklimmend.
Verticaal links BELGIQUE en rechts ≈BELGIE≈ of omgekeerd.
Boven het wapenschild een eikel en een eikeblad.

Kz. Kroon / twee gestyleerde letters **L**, de linkse in spiegelbeeld met erbovenop
III, daaronder het jaartal 1941 tot 47, geflankeerd door de waarde aanduiding
1 / F

Rand Gekarteld.

KMH 21,5 mm Ø, handelszink, gewicht 4,25 g.

Ref. M 476-482; M 532-534.

Ontm. 12/08/1952.

De voorzijde is exact dezelfde als de proefslag van 5 frank hierboven beschreven onder nr. 15.

De naoorlogse periode

Regentschap van prins Karel: van 20 september 1944 tot 20 juli 1950, terugkeer Leopold III.

Boudewijn: Koninklijke prins van 12 augustus 1950 tot 16 juli 1951, aftreden van Leopold III.

7. 100 frank type vier koningen, eentalig Frans of Nederlands

Vz. 19 (kroon) 48 tot 54 / de gekoppelde bustes naar links van Leopold I, Leopold II, Albert I en Leopold III / ★
Getekend links, onder de kin van Leopold III: RAU

Kz. Kroon met eronder het Belgisch wapenschild, een naar links opklimmende leeuw omringd door de ketting van de Leopoldsorde. In het midden van de munt langs weerszijden van het wapenschild de waarde aanduiding 100 / FR^S. of 100 / FR^K.
BELGIQUE of BELGIË (onderaan)

Rand Gekarteld.

KMH 33 mm Ø, zilver 835 ‰, koper 165 ‰, gewicht 18 g, 15,03 g zuiver zilver.

Ref. M 502-507; M 541.

Ontm. 16/07/1979.

Dit stuk vindt zijn inspiratie ongetwijfeld in het stuk van 10 frank van 1930 waarop de drie vorsten staan afgebeeld. Hierop staat koning Albert op de voorgrond als regerend vorst. Gezien de moeilijke toestand rond de koningskwestie is het misschien niet onlogisch dat de regerende vorst hier op de achtergrond staat! Rau heeft bij het bezoek aan het Koninklijk Munthof van zowel de minister van Financiën Henri Liebaert, de provinciegouverneurs als de secretarissen-generaal (1951) een medaille ontworpen waarbij identiek dezelfde afbeelding werd genomen van de voorzijde van het stuk van 100 frank, alleen is de diameter op 43,5 mm gebracht, waardoor het fijne graveerwerk nog beter uitkomt.

8. 50 frank type Mercurius, eentalig Frans of Nederlands

Vz. Hoofd van Mercurius naar rechts, links naast de hals het jaartal 19 / 48 tot 54 gescheiden door het caduceus. Getekend rechts naast de hals: RAU

Kz. BELGIQUE of BELGIE (links bovenaan)
Een naar links opklimmende leeuw die met zijn linkerpoot de grondwettelijke tafels vasthoudt. Onderaan de waarde aanduiding 50 / F

Rand Gekarteld.

KMH 30 mm Ø, zilver 835 ‰, koper 165 ‰, gewicht 12,5 g, 10,44 g zuiver zilver.

Ref. M 508-513; M 542-543.

Ontm. 22/02/1974

Mercurius, god van de handel, draagt als mythologische symbolen de caduceus (mercuriusstaf) en vleugels op zijn hoofddeksel. Het jaartal 1950 Frans mag als proefslag beschouwd worden.

9. 20 frank type Mercurius, eentalig Frans of Nederlands

Vz. Hoofd van Mercurius naar rechts, links naast de hals het jaartal 19 / 49 tot 55 gescheiden door het caduceus. Getekend rechts naast de hals: RAU

Kz. BELGIQUE of BELGIE (links bovenaan)
Een naar links opklimmende leeuw die met zijn linkerpoot de grondwettelijke tafels vasthoudt. Onderaan de waarde aanduiding 20 / F

Rand Gekarteld.

KMH 27 mm Ø, zilver 835 ‰, koper 165 ‰, gewicht 8 g, 6,68 g zuiver zilver.

Ref. M 514-517, M 547-552.

Ontm. 22/02/1974.

Net zoals voor de stukken van 50 frank kunnen we benadrukken dat het jaartal 1950 NL een proefslag is.

10. 5 frank type Ceres, eentalig Frans of Nederlands

Vz. Hoofd van Ceres naar links. Rechts naast de hals een hoorn des overvloeds. Links langs de rand het jaartal ✕ 1948 tot 81 ✕
Getekend onder de halssnede: RAU

Kz. Onder een kroon met twee linten een eikentak met 9 bladeren met onderaan twee eikels, geflankeerd door de waarde aanduiding 5 / FR
= BELGIQUE = of = BELGIË = (onderaan)

Rand Gekarteld.

KMH 24 mm Ø, kopernikkel (koper 750 ‰, nikkel 250 ‰), gewicht 6 g.

Ref. M 518-523; M553-597.

Ontm. 15/01/87, verlengd en definitief ontmunt op 15/07/87.

In zijn boek "Luister van de Belgische munten" verdedigt de heer Philippen een interessante stelling. Met foto's en tekeningen probeert hij aan te tonen dat Rau, een groot bewonderaar van Leopold III, als model voor Ceres de koning genomen heeft. De gelijkenis is inderdaad merkwaardig maar of dit zo gewild is door de graveur blijft nog de vraag.

11. 1 frank type Ceres, eentalig Frans of Nederlands.

Vz. Hoofd van Ceres naar links. Rechts naast de hals een hoorn des overvloeds.
Links langs de rand het jaartal ✕ 1950 tot 88 ✕
Getekend onder de halssnede: RAU

Kz. Onder een kroon met twee linten een eikentak met 9 bladeren met onderaan twee eikels, geflankeerd door de waarde aanduiding 1 / FR
= BELGIQUE = of = BELGIË = (onderaan)

Rand Gekarteld.

KMH 21 mm Ø, kopernikkel (koper 750 ‰, nikkel 250 ‰), gewicht 4 g.

Ref. M 524-527a; M 598-657.

Ontm. 01/09/91.

12. 50 centimen type mijnwerker, eentalig Frans of Nederlands.

Vz. Hoofd van een mijnwerker naar links met rechts erachter een mijnlamp.
Getekend onder de mijnlamp: RAU

Kz. BELGIQUE of BELGIE (bovenaan)
Een gevleugelde kroon / 50 / CENTIMES (in 3 lijnen)
De waarde aanduiding geflankeerd door het jaartal 19 / 52 tot 98

Rand Effen.

KMH 19 mm Ø, monetair brons (koper 950 ‰, tin 30 ‰, zink 20 ‰), gewicht 2,75 g.

Ref. M 658-727; 1994-1998.

Ontm. Dit stuk is tot op heden wettig betaalmiddel.

Het stuk van 50 centimes is het enige stuk gegraveerd door M. RAU dat ononderbroken zal geldig blijven van 1952 tot 2002, het jaar waarin de Euro effectief in omloop zal gebracht worden!

13. 20 centimes type mijnwerker, eentalig Frans of Nederlands.

Vz. Hoofd van een mijnwerker naar links met rechts erachter een mijnlamp.
Getekend onder de mijnlamp: RAU

Kz. BELGIQUE of BELGIE (bovenaan)
Een gevleugelde kroon / 20 / CENTIMES (in 3 lijnen)
De waarde aanduiding geflankeerd door het jaartal 19 / 53 tot 63

Rand Effen

KMH 17 mm Ø, monetair brons (koper 950 ‰, tin 30 ‰, zink 20 ‰), gewicht 2 g.

Ontm. 26/11/1969.

Ref. M 728-735.

14. 5 frank Belgisch Congo en Ruanda-Urundi, tweetalig Frans / Nederlands

Vz. BELGISCH / CONGO / BELGE / RUANDA / URUNDI (randschrift)
In het volle veld een grote vijfpuntige ster die de legende onderbreekt; in het centrum een verlaging waarin de waardeaanduiding 5 F geplaatst is.

Kz. ★ BANQUE CENTRALE ★ CENTRALE BANK (randschrift)
In volle veld een palmboom geflankeerd door de waardeaanduiding 5 / F
Onderaan naast de stam het jaartal 19 / 52

Rand Effen.

KMH 27 mm Ø, messing (koper 635 ‰, zink 365 ‰), gewicht 7,5 g.

Ref. MC 109.

15. 1 frank Rwanda-Burundi

Vz. B.E.R.B. (Banque d'Émission du Rwanda-Burundi) (bovenaan)
Stappende leeuw naar links met eronder het jaartal 1960, 61 of 64.

Kz. • RWANDA • BURUNDI (randschrift)
In het veld: 1 F

Rand Gekarteld.

KMH 21 mm Ø, messing (koper 700 ‰, zink 300 ‰), gewicht 3,75 g.

Ref. MC RB/1-3.